

Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi

Yıl 6 Sayı 1 (Bahar 2021)

VAKANUVIS
International Journal of Historical
Researches

Volume 6 No 1 (Spring 2021)

Sakarya

Mart/ March- 2021

VAKANÜVİS- Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi

Yıl 6 Sayı 1 (Bahar 2021)

VAKANÜVİS, uluslararası hakemli bir dergidir. Bahar ve Güz sayıları olmak üzere yılda iki kez yayımlanır. Ayrıca her yıl bir özel sayı yayımlanabilir. Derginin elektronik versiyonuna dergipark.org.tr/vakanuvis adresinden erişilebilir. Dergiye gönderilen makaleler, intihal olaylarının tespiti ve engellenmesi amacıyla Ithenticate intihal tespit programı ile denetlenmektedir.

VAKANUVIS International Journal of Historical Researches

Vol. 6 No. 1 (Spring 2021)

VAKANUVIS is a peer-reviewed bi-annual international academic journal, published as Spring and Fall issues. Also a special issue can be published every year. The electronic version of the journal can be read at dergipark.org.tr/vakanuvis. Author guidelines and editorial policies on submission of manuscripts can be found on the same website. VAKANÜVİS is using Ithenticate plagiarism detection software in order to detect and prevent plagiarism.

Sahibi ve Sorumlusu / Owner

Serkan YAZICI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editor-in-Chief

Tufan TURAN

Editör Kurulu

M. Bilal ÇELİK, Serkan YAZICI, Mustafa SARI, Tufan TURAN, Zeynep İSKEFİYELİ, Fikrettin YAVUZ

Kapak Tasarım

Tamer Yazıcı

ISSN 2149-9535

E-ISSN 2636-7777

DERGİNİN TARANDIĐI İNDEKSLER / VAKANUVIS IS INDEXED IN

DOAJ DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

INFOBASE INDEX

Crossref

ADVANCED SCIENCES INDEX

ERIH PLUS
EUROPEAN REFERENCE INDEX FOR THE
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

CiteFactor
Academic Scientific Journals

EEOL
Central and Eastern European Online Library

I2OR

ESJI Eurasian
Scientific
Journal
Index
www.ESJIndex.org

SÖBIAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Academic Researches Index
Acarindex.com

İSAM
TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLÂM ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

SIS
Scientific Indexing Services

EEOL
Central and Eastern European Online Library

ARI Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISI
INTERNATIONAL
Scientific Indexing

Vakanüvis

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

ARAŞTIRMA MAKALELERİ/ RESEARCH ARTICLES

- 1 Sport in Central Asia under Gorbachev: Uzbekistan (1985 to 1991)**
Sevket Hylton Akyildiz
Sport in Central Asia under Gorbachev: Uzbekistan (1985 to 1991)
- 36 Deniz Mayınlarının Osmanlı Devletindeki Gelişimi ve 1915 Çanakkale Boğaz Savunmasındaki Rolü**
Hüseyin Arabacı - Murat Karataş
The Development of Sea Mines in the Ottoman Empire and its Role at the Defense of Dardanelles in 1915
- 76 Tarihi Bir Vesikanın İncelenmesi Üzerine Bir Deneme: Erivan Murahhası Yüzbaşı Bahaeddin Bey'in Raporu**
Güzin Çaykırın
A Review of a Historical Document: A Report by Captain Bahaeddin Bey, Member of the Turkish Delegate to Yerevan
- 98 Modern Rebels: Banditry and the Crime of Ransom Kidnapping in the Reign of Abdulhamid II (1876-1906)**
Cem Doğan
Modern Asiler: II. Abdülhamid Döneminde Eşkıyalık ve Adam Kaçırma Suçu (1876-1906)
- 118 1920 Tarihli Çok Gizli İngiliz İstihbarat Notundan Türk-Rus İlişkilerine Dair İki Belge Ve Analizleri**
Fatih Turgay Eldem
Two Documents on Turkish-Russian Relations From the Very Secret English Intelligence Note Dated 1920 and Their Analyses
- 139 Hâce Nevfidan Başkadınefendi ve Muhallefâtı**
Evren Gökçe
The Hâce (The Woman Pilgrim) Nevfidan Başkadınefendi (The First Wife of The Sultan) and Her Inheritance

- 181 Osmanlı Devleti'nin Son Dönemlerinde Gayrimüslim Mektepler Yararına Düzenlenen Piyangolar**
Emine Gümüşsoy
Lotteries Introduced On Behalf of the Non-Muslim Schools in the Late Period of Ottoman Empire
- 206 "Bağımsız ve Milli" Sendikalaşma: 1947 Sendikalar Kanunu'na Basının Yaklaşımı**
Göktuğ İpek
"Independent and National" Unionization: Approach of Press to the 1947 Unions Law
- 240 Historical Approaches to the Issue of Etymology, Statehood and Identity of Azerbaijan**
Asim Jannatoglu Jannatov
Azərbaycan'ın Adı, Devletçiliği Ve Kimliyi Meselesinə Tarihəsel Yaxlaşımlar
- 260 Sait Halim Paşa'dan Etkilenen Bir İngiliz Yazar ve Düşünür; Marmaduke W. Pickthall**
Kemal Kahraman
A British Author and Intellectual Which is Impressed By Said Halim Pasha; Marmaduke W. Pickthall
- 289 Türkistan'da İngilizlerin Asyalı Kâşif Casusları: "Punditler"**
Meryem Özer
Asian Explorer-Spies of Britain in Turkestan: "Pundits"
- 312 Sebülürreşâd Muharriri S.M. (Seyyid Muhammed) Tevfik Külliyyatına Methal**
Ekrem Saltık
An Introduction to the Works of Sebülürreşâd Reporter S.M. (Sayyid Muhammad) Tawfiq
- 349 Birinci Dünya Savaşı'nda Pontusçu Rum Çetelerinin Bafra ve Çevresindeki Faaliyetleri (1914-1918)**
Cemal Sezer
Activities of Pontus Greek Gangs in and Around Bafra in the First World War (1914-1918)

- 381 Moğolların Meyyâfârikîn Kuşatması**
Mert DEMİR - Mustafa ŞAHİN
Mongol Siege of Mayyafariqin
- 407 Türk Basınında Doğu-Batı Blokları Ekseninde 1981 Polonya Darbesi**
Esra Türe
1981 Polish Coup On The Axis of East-West Blocks In The Turkish Press
- 441 A Sequence Of Distance Education Lasting 5 Years in the Ottoman State: Literature Lessons From Ebuzziya Tevfik Bey to His Son Velid**
Yüksel Yıldırım
Osmanlı Devleti'nde 5 Yıl Devam Eden Uzaktan Eğitimden Bir Kesit: Ebüzziya Tevfik Bey'den Oğlu Velid'e Edebiyat Dersleri

KİTAP TANITIMI/ BOOK REVIEW

- 460 Kitap Tanıtımı: Jorg Matthias Determann, Islam, Science Fiction and Extraterrestrial Life: The Culture of Astrobiology in the Muslim World, London: I.B. Tauris, 2020**
Sevket Hylton Akyildiz
Book Review: Jorg Matthias Determann, Islam, Science Fiction and Extraterrestrial Life: The Culture of Astrobiology in the Muslim World, London: I.B. Tauris, 2020

YAYIN KURULU/ EDITORIAL BOARD

Sebahattin Abdurrahman, Dr., Londra Üniversitesi, Doğu ve Afrika Araştırmaları Okulu, Etnik Azınlık Araştırmaları Merkezi, İngiltere.

Mehmet Alpargu, Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi, Türkiye.

David Beamish, Dr., Londra Üniversitesi, Doğu ve Afrika Araştırmaları Okulu, İngiltere.

Taner Bilgin, Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Krzysztof Boroda, Dr., Białystok Üniversitesi, Tarih ve Siyasi Bilimler Enstitüsü, Polonya.

Ömerül Faruk Bölükbaşı, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Fatih Demirel, Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü, Türkiye.

Halim Demiryürek, Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Irene Strazzeri, Dr., Foggia Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İtalya

İbrahim Şirin, Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Stefano Taglia, Dr., Çek Bilimler Akademisi, Doğu Araştırmaları Enstitüsü, Çekya.

Michael Talbot, Dr., Greenwich Üniversitesi, Mimarlık, Bilişim ve İnsani Bilimler Fakültesi, Tarih, Siyaset ve Sosyal Bilimler Bölümü, İngiltere.

Philipp Wirtz, Dr., Londra Üniversitesi, Doğu ve Afrika Araştırmaları Okulu, Tarih Bölümü, İngiltere.

Gültekin Yıldız, Prof. Dr., Milli Savunma Üniversitesi, Türkiye.

DANIŐMA KURULU/BOARD OF ADVISERS

Refik Arkan, Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Fatmagül Demirel, Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü, Türkiye.

Tomas Drobik, Dr., Ostrava Üniversitesi, Fen Fakültesi, Beşeri Coğrafya ve Bölgesel Gelişme Bölümü, Çekya.

Vincent Joly, Prof. Dr., Rennes 2 Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Tarih Bölümü, Fransa.

Adrian Jones, Doç. Dr., La Trobe Üniversitesi, Sanat, Sosyal Bilimler ve Ticaret Koleji, Beşeri ve Sosyal Bilimler Birimi, Tarih ve Arkeoloji Bölümü, Avustralya.

Hakan Kırımlı, Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Türkiye.

Kemalettin Kuzucu, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Bölge Yönetimi Bölümü, Türkiye.

Azmi Özcan, Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Yücel Öztürk, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

M. Pilar Salomon Cheliz, Prof. Dr., Zaragoza Üniversitesi, Felsefe ve Edebiyat Fakültesi, Modern ve Çağdaş Tarih Bölümü, İspanya

Oleksandr Sereda, Doç. Dr., Ağatangel Kırımlı Ukrayna Milli Bilimler Akademisi, Ukrayna.

Haluk Selvi, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

Enis Şahin, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

İlhan Şahin, Prof. Dr., İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Türkiye.

Ferhat Turanlı, Prof. Dr., Kyiv-Mohila Akademisi Ulusal Üniversitesi, Ukrayna.

İlhami Yurdakul, Prof. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye.

SAYI HAKEMLERİ/ REVIEWERS FOR THE CURRENT ISSUE

Mahmut AKKOR, Doç. Dr., Kırklareli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Mustafa ALİCAN, Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Gürbüz ARSLAN, Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Hasan BARLAK, Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Alper BAŞER, Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Betül BATIR, Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü.

Taner BİLGİN, Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

İsmail BÜLBÜL, Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Hülya ÇELİK, Doç. Dr. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü.

Gülşay ÇINAR, Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Mehmet DAĞLAR, Dr. Öğr. Üyesi, Iğdır Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Cenk DEMİR, Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,

Hikmet DEMİRCİ, Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Fatih DEMİREL, Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü.

Emine DİNGEÇ, Prof. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Selma GÖKTÜRK ÇETİNKAYA, Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Zeynep İSKEFİYELİ, Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Nesrin KANBEROĞLU, Dr.

Mesut KARAKULAK, Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Selim KAYA, Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Murat KEÇİŞ, Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Kemalettin KUZUCU, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.

Evren MERCAN, Dr.

Murat Mustafa ÖNTUĞ, Prof. Dr., Uşak Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Murat ÖZKAN, Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Mustafa SARI, Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Giray SAYNUR DERMAN, Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler Ve Tanıtım Bölümü.

Haluk SELVİ, Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

İbrahim SERBESTOĞLU, Doç. Dr. Amasya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Ahmet ŞİMŞEK, Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü.

İbrahim ŞİRİN, Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Süleyman TEKİR, Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,

Bilal TUNÇ, Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Zekiye TUNÇ, Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Vedat TURGUT, Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Esin TÜYLÜ TURAN, Dr.

Dilara USLU, Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Orhan YAZICI, Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Behçet Kemal YEŞİLBURSA, Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Mevlüt YÜKSEL, Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

Sinan YÜKSEL, Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.

